

СУЧАСНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В АРАБСЬКІЙ МОВІ

---

*Презентацію виконала
Гальчинська В.А.*

- Постійний бурхливий розвиток численних галузей науки і сфер життя людини сприяє утворенню цілого пласта лексики, що відображає найсучасніші реалії, з якими людство не було знайоме раніше.
- У іноземних мовах існують слова на позначення об'єктів, соціальних, політичних і культурних установ, подій або абстрактних понять, яких немає в арабській культурі.
- У сучасному світі виникає потреба у збагаченні арабської мови лексикою з технологічної та наукової тематики.

Політична лексика

<i>імперіалізм</i>	إمبريالية
<i>ідеологія</i>	إيديولوجي

Мистецтво

<i>романтизм</i>	رومانسية
<i>сюрреалізм</i>	سريالية

Технології

<i>лазер</i>	ليزر
<i>remote control</i>	الريموت

- На сучасному етапі, можна простежити активні тенденції **вестернізації** арабського регіону, що привносить нові, західні слова й терміни в АЛМ на зміну лексичним одиницям, запозиченим у класичний період із Персії, Індії, Греції.

- На фоні вестернізації та інтенсифікації наукових процесів у світі активізується діяльність арабських академій, покликаних уніфікувати та стандартизувати, а у ряді випадків і відсіювати лексику, що закріплюється у мові у вигляді наукових термінів.

Грунтуючись на наявному фактологічному матеріалі, можна зробити висновок, що всі лексичні запозичення в АЛМ діляться на три категорії:

повністю арабізовані слова, з яких у подальшому формуються деривати

- **هيمن** - (грец.) керувати → **هيمنة** – гегемонія → **مهيم** – контролер
- **ليبرالي** – ліберал → **ليبرالية** – лібералізм

частково арабізовані слова, що мають арабську відмінкову флексію і здатні утворювати іменні деривати, проте не мають дієслівних дериватів

- **برلمان** – парламент
- **إتيكيت** – етикет
- **كونغريس** – конгрес

слова, що потрапили до АЛМ і зберегли свою морфосинтаксичну автономність

- **أوبرا** – опера
- **تاكسي** – таксі

Отже, категорія частково арабізованих запозичень разом із перенесенням своєї матеріальної форми зберігає структурну автономність, тоді як категорії повністю арабізованих лексичних запозичень характерні такі ознаки:

додавання суфікса *ية*

- бюрократія $-FJGi-tNJ$
- ідеологія $-FJ\check{Z}i\check{Z}i$
- конфедерація $-FJi\check{Z}i$

утворення множини за конкретними трафаретами

- $FJ\check{Z}i \rightarrow FJ\check{Z}i\check{Z}i$

здатність утворювати іменні деривати

- шифр $-F\check{Z}$ → шифрування $-FJ\check{Z}i\check{Z}$

присвоєння суфікса жіночого роду *ة*

- мода $-FJ\check{Z}i\check{Z}$
- біржа $-F\check{Z}i\check{Z}$

утворення дієслова із запозиченого слова

- гараж $-F\check{Z}i\check{Z}$ → ставити машину в гараж $-F\check{Z}i\check{Z}i\check{Z}$

утверення іменника за конкретною словотворчою моделлю

- патріарх $-FJ-l$
- фонема $-F\check{Z}i\check{Z}$
(за моделлю $FJ\check{Z}i\check{Z}$)

присвоєння артикля *ال*

- СНІД $-FJ\check{Z}i\check{Z}$
- Кнесет (ізра. парламент) $-FJ\check{Z}i\check{Z}$
- Інтерпол $-F\check{Z}i\check{Z}$

присвоєння суфікса відносного прикметника *ي*

- харизма $-F\check{Z}i\check{Z}$ → харизматичний $-FJ\check{Z}i\check{Z}$

Будинок

Усі ці слова зустрічалися у випусках Al-Ahram (Аль-Ахрам — щоденна газета, що видається в Каїрі, Єгипет.) за 1987-88, 2000 та 2005 роки, за винятком останніх трьох слів. Терміни «тераса», «шале» і «дах» зустрічалися у випусках 2000 і 2005 років. Проте не варто вважати ці слова абсолютно новими; вони просто стали широко поширеними словами за останні кілька років.

французька (ascenseur)	ліфт	أسانسير
французька (verre fumé)	димлене скло	زجاج فاميه
французька (meubles)	меблі	موبيليا
французька (décor)	декор	ديكور
французька (téléphoner)	телефон	تليفون
французька (parquet)	паркет	بَرْكِيَّة
французька (moquette mur à mur)	суцільне килимове покриття (wall to wall carpeting)	موكيت
невідомо	кераміка	سراميك
французька (villa)	вілла	فيلا
французька (réception)	рецепція	ريسيتشن
французька (terrasse)	тераса	تيراس
французька (chalet)	шале	شاليه
англійська (roof)	дах	روف

Автомобілі

французька/англійська	автоматичний	أوتوماتيكي
англійська (power steering)	гідропідсилювач керма	الباور ستيرنج
англійська	радіо	راديو
французька	касета	كاسيت
англійська	стерео	ستيريو
англійська	мотор	مُوْتور = مُوْطُور
французька/англійська	модель	موديل
невідомо	шина	كاوتش
французька/англійська	батарея	البطارية

Одяг

Три з чотирьох лексичних одиниць, що використовуються у сфері одягу, запозичені з французької мови. Іншою очевидною особливістю є те, що слово «sport», яке французькою означає «кежуал» і використовувалося роками, тепер замінено англійським еквівалентом і пишеться арабською як الكاجوال "повсякденний".

французька (sport)	кежуал	سبور
французька	штани	بنطلونات
англійська	джинси	جينز
французька	жакет	جَاكِيْت

Інше

англійська	комп'ютер	كُمبِيُوتِر
англійська	відео	فِيدِيُو
англійська	камера	كَامِيرَا
французька	парфум	بِرْفُوم
англійська	пластик	بِلَاسْتِيْكَ
французька	каталог	كِتَالُوج
англійська	морозильна камера	دِيْب فَرِيْزِر
англійська	телевізор	تِلْفِزْيُون
англійська	гамбургер	هَامْبُرْغِر
англійська	піца	بِيْتْزَا
англійська	супермаркет	سُوْبِر مَارْكَت
англійська	кафетерія	كَافْتِيْرِيَا